

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (devintoji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. sausio 10 d.*

„Viešoji tarnyba – Laikinieji tarnautojai – Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų 2 straipsnio c punktas – Neterminuota sutartis – Atleidimas iš darbo – Pasitikėjimo praradimas – Teisė būti išklaulytam – Įrodinėjimo pareiga“

Byloje T-160/17

RY, buvęs Europos Komisijos laikinasis tarnautojas, iš pradžių atstovaujamas advokatų J.-N. Louis ir N. de Montigny, vėliau – advokato J.-N. Louis,

ieškovas,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą G. Berscheid ir L. Radu Bouyon,

atsakovę,

dėl pagal SESV 270 straipsnį pateikto prašymo panaikinti 2016 m. balandžio 27 d. Komisijos sprendimą nutraukti ieškovo neterminuotą darbo sutartį

BENDRASIS TEISMAS (devintoji išplėstinė kolegija),

kurį sudaro pirmininkas S. Gervasoni (pranešėjas), teisėjai L. Madise, R. da Silva Passos, K. Kowalik-Bańczyk ir C. Mac Eochaidh,

posėdžio sekretorė M. Marescaux, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2018 m. rugsėjo 12 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Ginčo aplinkybės

- 1 Ieškovas RY pradėjo tarnybą Europos Komisijoje 2014 m. lapkričio 1 d. kaip laikinasis tarnautojas, įdarbintas pagal Kitų Europos Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygų (toliau – KTĮS) 2 straipsnio c punktą sudarius neterminuotą darbo sutartį.

* Proceso kalba: prancūzų.

- 2 Pagal 2014 m. gruodžio 11 d. Komisijos Žmogiškųjų išteklių ir saugumo generalinio direktorato generalinio direktoriaus pasirašytos darbo sutarties 2 ir 3 straipsnius ieškovas nuo 2014 m. lapkričio 1 d. ėjo Komisijos nario kabineto vadovo pavaduotojo pareigas, ir buvo priskirtas prie AD 12 lygio 2 pakopos.
- 3 Pagal 2015 m. spalio 2 d. pasirašytą ir atgaline data spalio 1 d. įsigaliojusį darbo sutarties pakeitimą ieškovo pareigos buvo pakeistos; nuo to laiko jis ėjo eksperto pareigas Komisijos nario kabinete ir buvo priskirtas prie AD 13 lygio 2 pakopos.
- 4 2016 m. balandžio 27 d. Žmogiškųjų išteklių ir saugumo generalinio direktorato generalinio direktoriaus sprendimu (toliau – ginčijamas sprendimas) Komisija nuo 2016 m. rugpjūčio 1 d. nutraukė ieškovo laikinojo tarnautojo sutartį pagal KTIS 47 straipsnio c punkto i papunktį. Šiame sprendime buvo numatytas trijų mėnesių išėjimo terminas, skaičiuojamas nuo 2016 m. gegužės 1 d. iki 2016 m. liepos 31 d., per kurį ieškovas turėjo likti pavaldus generaliniam direktoratui. Dėl to, kad per pranešimo apie atleidimą iš darbo laikotarpį ieškovas buvo laikinojo nedarbingumo atostogose, minėtas laikotarpis faktiškai baigėsi 2016 m. spalio 30 d.
- 5 2016 m. liepos 27 d. ieškovas, remdamasis Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatų 90 straipsnio 2 dalimi, pateikė sudaryti darbo sutartis įgaliotai Komisijos tarnybai (toliau – SSIT) skundą dėl ginčijamo sprendimo. Grįsdamas savo skundą, ieškovas rėmėsi, pirma, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 41 straipsnio ir, antra, KTIS 2 straipsnio c punkto pažeidimu.
- 6 Dėl tariamo Chartijos 41 straipsnio pažeidimo ieškovas savo skunde teigė, kad ginčijamas sprendimas buvo visiškai nemotyvuotas ir juo pažeista teisė būti išklaustam. Skundo B antraštinės dalies „Dėl esmės“ 1 punkte ieškovas, be kita ko, nurodė, kad jam nebuvo pranešta apie priežastis, paskatinusias nutraukti jo darbo sutartį, todėl jis neturėjo galimybės nurodyti SSIT ginčijamo sprendimo trūkumus. Tos pačios antraštinės dalies 2 punkte jis pridūrė, kad nei atitinkamas Komisijos narys, nei joks kitas asmuo nepranešė jam apie pasitikėjimo praradimą.
- 7 2016 m. lapkričio 28 d. sprendimu (toliau – sprendimas atmesti skundą) Komisijos pirmininko pavaduotoja, atsakinga už biudžetą ir žmogiškuosius išteklius, veikdama kaip SSIT, atmetė ieškovo skundą.
- 8 Tame sprendime SSIT nusprendė, kad pareiga išklausti suinteresuotąjį asmenį iki atleidimo netaikoma, jeigu, kaip šiuo atveju, sprendimas nutraukti laikinojo tarnautojo, įdarbinto pagal KTIS 2 straipsnio c punktą, sutartį buvo priimtas dėl pasitikėjimo praradimo. SSIT bet kuriuo atveju laikėsi nuomonės, kad argumentas, susijęs su teisės į gynybą pažeidimu, turi būti atmestas, nes ieškovui buvo suteikta galimybė pateikti savo nuomonę dėl atleidimo iš pareigų Komisijos nario kabinete, visų pirma per 2015 m. rugsėjo mėn. ir gruodžio mėn. surengtus pokalbius.
- 9 Be to, SSIT nuomone, ginčijamas sprendimas buvo pakankamai motyvuotas. Šiuo klausimu SSIT, be kita ko, nurodė, kad ieškovui buvo ne kartą pranešta apie nepatenkinamus jo darbo rezultatus ir kad galimybė nutraukti darbo sutartį buvo paminėta bent du kartus per pokalbius su kabineto vadovu ir Komisijos nariu. SSIT pridūrė, kad sprendime atmesti skundą ieškovui buvo nurodyti papildomi motyvai.

Procesas ir šalių reikalavimai

- 10 2017 m. kovo 10 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo ieškovo ieškinį.
- 11 Devintosios kolegijos siūlymu Bendrasis Teismas, remdamasis savo Procedūros reglamento 28 straipsniu, nusprendė perduoti bylą nagrinėti išplėstinei kolegijai.

- 12 Remdamasis teisėjo pranešėjo siūlymu, Bendrasis Teismas (devintoji išplėstinė kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį ir, taikydamas proceso organizavimo priemones, paprašė šalių savo pasisakymuose didžiausią dėmesį skirti klausimui, ar ieškinio pagrindas, susijęs su teisės būti išklaustytam, užtikrinamos pagal Chartijos 41 straipsnio 2 dalį, pažeidimu, yra veiksmingas, ir, jei jis būtų veiksmingas, teisės būti išklaustytam įgyvendinimo tvarkai, visų pirma atitinkamo Komisijos nario ir SSĮT vaidmeniui.
- 13 2018 m. rugsėjo 12 d. posėdyje šalys buvo išklaustos ir atsakė į Bendrojo Teismo žodžiu pateiktus klausimus.
- 14 Ieškovas Bendrojo Teismo prašo:
- panaikinti ginčijamą sprendimą,
  - priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.
- 15 Komisija Bendrojo Teismo prašo:
- atmesti ieškinį,
  - priteisti iš ieškovo bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

- 16 Grįsdamas ieškinį ieškovas nurodo du ieškinio pagrindus. Pirmasis ieškinio pagrindas susijęs su teisės būti išklaustytam, užtikrinamos pagal Chartijos 41 straipsnio 2 dalies a punktą, pažeidimu. Antrasis ieškinio pagrindas susijęs su administracijos pareigos motyvuoti, numatytos Chartijos 41 straipsnio 2 dalies c punkte, pažeidimu.
- 17 Pirmiausia reikia išnagrinėti ieškinio pagrindą dėl teisės būti išklaustytam pažeidimo.
- 18 Grįsdamas šį pagrindą ieškovas visų pirma teigia, kad prieš priimant ginčijamą sprendimą niekas jam nepranešė apie tariamą pasitikėjimo praradimą ir kad Komisija nepateikė įrodymų, pagrindžiančių jos teiginius dėl, visų pirma, 2015 m. rugsėjo ir gruodžio mėn. tariamai vykusių pokalbių su Komisijos nariu ir kabineto vadovu.
- 19 Komisija ginčija ieškovo argumentus. Ji teigia, be kita ko, kad prieš priimant sprendimą nutraukti darbo sutartį, sudarytą pagal KTĮS 2 straipsnio c punktą, dėl pasitikėjimo praradimo nėra būtina išklaudyti suinteresuotąjį asmenį ir kad bet kuriuo atveju Komisijos narys ir kabineto vadovas kelis kartus išklause ieškovą prieš priimant ginčijamą sprendimą.

Dėl ieškinio pagrindo, grindžiamo teisės būti išklaustytam, užtikrinamos pagal Chartijos 41 straipsnio 2 dalies a punktą, pažeidimu, veiksmingumu

- 20 Chartijos 41 straipsnyje „Teisė į gerą administravimą“ numatyta:
- „1. Kiekvienas asmuo turi teisę į tai, kad Sąjungos institucijos, įstaigos ir organai jo reikalus tvarkytų nešališkai, teisingai ir per kiek įmanom[a] trumpesnį laiką.

2. Ši teisė apima:

a) kiekvieno asmens teisė būti išklausytam prieš taikant bet kokią individualią jam nepalankią priemonę <...>“

- 21 Reikia konstatuoti, kad, kaip matyti iš jos turinio, ši nuostata yra visuotinai taikoma (2012 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *M.*, C-277/11, EU:C:2012:744, 84 punktas).
- 22 Be to, Teisingumo Teismas visada tvirtino teisės būti išklausytam svarbą ir jos labai plačią apimtį Sąjungos teisės sistemoje, pripažindamas, kad ši teisė turi būti taikoma per bet kurią procedūrą, kai gali būti priimtas nepalankus sprendimas (žr. 2012 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *M.*, C-277/11, EU:C:2012:744, 85 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 23 Pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją teisės būti išklausytam turi būti paisoma, net jei taikytinuose teisės aktuose tokio formalumo aiškiai nenumatyta (žr. 2012 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *M.*, C-277/11, EU:C:2012:744, 86 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 24 Teisė būti išklausytam užtikrina kiekvienam asmeniui galimybę deramai ir realiai pareikšti savo nuomonę per administracinę procedūrą ir iki sprendimo, galinčio neigiamai paveikti jo interesus, priėmimo (žr. 2012 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *M.*, C-277/11, EU:C:2012:744, 87 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 25 Kad užtikrintų veiksmingą suinteresuotojo asmens apsaugą, šia teise jam, be kita ko, suteikiama galimybė ištaisyti klaidą ar pateikti su asmenine situacija susijusios informacijos, palankios tam, kad sprendimas būtų arba nebūtų priimtas, ir vienokiam ar kitokiam jo turiniui (2014 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *Boudjlida*, C-249/13, EU:C:2014:2431, 37 punktas).
- 26 Teisė būti išklausytam taip pat reiškia, kad administracija, rūpestingai ir nešališkai išnagrinėjusi visą aptariamam atvejui reikšmingą informaciją, turi atidžiai susipažinti su suinteresuotojo asmens pateiktomis pastabomis (žr. 2012 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *M.*, C-277/11, EU:C:2012:744, 88 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 27 Ši teisė turi leisti administracijai ištirti bylos medžiagą taip, kad priimtų sprendimą žinodama visas bylos aplinkybes, ir jį tinkamai pagrįsti, kad suinteresuotasis asmuo prireikus galėtų tinkamai įgyvendinti savo teisę pateikti skundą (pagal analogiją žr. 2014 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *Boudjlida*, C-249/13, EU:C:2014:2431, 59 punktą).
- 28 Galiausiai, teisės būti išklausytam pažeidimo buvimas turi būti vertinamas atsižvelgiant, be kita ko, į atitinkamą sritį reglamentuojančias teisės normas (žr. 2017 m. vasario 9 d. Sprendimo *M.*, C-560/14, EU:C:2017:101, 33 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 29 Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad ginčijamas sprendimas, kuriuo nutraukta ieškovo laikinojo tarnautojo darbo sutartis, – tai jam nepalanki individuali priemonė, kaip tai suprantama pagal Chartijos 41 straipsnio 2 dalies a punktą.
- 30 Tačiau Komisija pabrėžia Komisijos narių kabinetuose dirbančių asmenų ypatingą vaidmenį. Ji nurodo, jog, kadangi tokie asmenys privalo turėti Komisijos nario, kuriam jie pavaldūs, pasitikėjimą, suinteresuotasis asmuo neturi būti išklausytas prieš priimant sprendimą nutraukti pagal KTIS 2 straipsnio c punktą sudarytą darbo sutartį dėl pasitikėjimo praradimo.

- 31 Šiuo klausimu pažymėtina, kad Komisijos narys turi kabinetą, sudarytą iš bendradarbių, kurie yra jo asmeniniai patarėjai. Šie bendradarbiai įdarbinami *intuitu personae*, t. y. taikant plačią diskreciją ir atrenkant asmenis tiek pagal jų profesines ir moralines savybes, tiek pagal gebėjimą prisiderinti prie konkretaus Komisijos nario ir viso jo kabineto darbo metodų (2006 m. liepos 11 d. Sprendimo *Komisija / Cresson*, C-432/04, EU:C:2006:455, 130 punktas).
- 32 Plačią Komisijos nario diskreciją renkantis savo bendradarbius pateisina, be kita ko, Komisijos nario kabinete vykdomų funkcijų specifinis pobūdis ir būtinumas išsaugoti Komisijos narių ir jų bendradarbių tarpusavio pasitikėjimą (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Parlamentas / Reynolds*, C-111/02 P, EU:C:2004:265, 51 punktą).
- 33 Tačiau dėl Komisijos nario kabinete vykdomų funkcijų specifinio pobūdžio ir būtinumo išsaugoti tarpusavio pasitikėjimą iš suinteresuotojo darbuotojo negalima atimti teisės būti išklaustyam prieš priimant sprendimą vienašališkai nutraukti jo darbo sutartį dėl pasitikėjimo praradimo.
- 34 Iš tiesų, pirma, reikėtų pažymėti, kad suinteresuotojo asmens teisė būti išklaustyam prieš priimant bet koki individualų sprendimą jo nenaudai aiškiai įtvirtinta Chartijos 41 straipsnio 2 dalies a punkte, o nuo 2009 m. gruodžio 1 d., kai įsigaliojo Lisabonos sutartis, Chartija turi tokią pat teisinę galią kaip ir Sutartys. Todėl, kiek Komisija remiasi Bendrojo Teismo ir Europos Sąjungos tarnautojų teismo jurisprudencija, pagal kurią, kai sprendimas atleisti iš darbo priimamas dėl pasitikėjimo praradimo, suinteresuotajam asmeniui negarantuojama teisė būti išklaustyam per administracinę procedūrą (2010 m. vasario 24 d. Sprendimo *P / Parlamentas*, F-89/08, EU:F:2010:11, 31–33 punktai; 2010 m. liepos 7 d. Sprendimo *Tomas / Parlamentas*, F-116/07, F-13/08 ir F-31/08, EU:F:2010:77, 100 ir 101 punktai ir 2011 m. spalio 24 d. Sprendimo *P / Parlamentas*, T-213/10 P, EU:T:2011:617, 43 punktas), reikia priminti, kad, kaip vėliau nusprendė Tarnautojų teismas, dabar turi būti atsižvelgiama į Chartijos nuostatas, kurios turi tokią pačią teisinę galią kaip Sutartys (2013 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *CH / Parlamentas*, F-129/12, EU:F:2013:203, 37 punktas ir 2014 m. gegužės 22 d. Sprendimo *PV / EESRK*, F-42/13, EU:F:2014:106, 37 punktas).
- 35 Antra, reikia pridurti, kad nutraukiant neterminuotą laikinojo tarnautojo darbo sutartį administracijos iniciatyva teisės būti išklaustyam reikia paisyti visų pirma dėl to, kad tokia priemonė, kad ir kokia ji būtų pateisinama, yra aktas, sukeltis suinteresuotajam asmeniui sunkias pasekmes, nes jis netenka darbo ir jo profesinė karjera gali būti neigiamai paveikta daugelį metų (šiuo klausimu žr. 2015 m. spalio 8 d. Sprendimo *DD / FRA*, F-106/13 ir F-25/14, ES:F:2015:118, 95 punktą).
- 36 Trečia, kadangi tarnautoją, vykdančią funkcijas Komisijos nario kabinete, numatoma atleisti dėl pasitikėjimo praradimo, o vertindamas šį motyvą Komisijos narys turi labai didelę diskreciją, pagal gero administravimo principą suinteresuotajam asmeniui turėtų būti pranešta apie numatytą atleidimą iš darbo ir leista pateikti savo pastabas tam, kad, pavyzdžiui, būtų ištaisyta galima klaida, išsklaidytas galimas nesusipratimas, arba pateikti su profesine ar asmenine padėtimi susijusius duomenis.
- 37 Ketvirta, būtent tais atvejais, kai pasitikėjimo praradimas grindžiamas atitinkamo Komisijos nario kokybiniais savo bendradarbio vertinimais, suteikus šiam bendradarbiui galimybę pateikti savo pastabas, Komisijos narys galėtų prieiti prie išvados, kad pasitikėjimas nėra galutinai prarastas.
- 38 Be to, nors SSŪT neturi atitinkamo Komisijos nario vertinimo dėl pasitikėjimo praradimo fakto keisti savuoju, vis dėlto SSŪT turi pirmiausia įvertinti, ar iš tiesų remiamasi pasitikėjimo nebuvimu ar praradimu, tada įsitikinti faktų tikslumu (šiuo klausimu žr. 2014 m. gegužės 22 d. Sprendimo *CU / EESRK*, F-42/13, EU:F:2014:106, 41 punktą) ir galiausiai įsitikinti, kad, atsižvelgiant į pateiktą motyvą, prašymu nutraukti darbo sutartį nėra pažeistos pagrindinės teisės (šiuo klausimu žr. 2013 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *CH / Parlamentas*, F-129/12, EU:F:2013:203, 41 punktą) ar piktnaudžiaujama įgaliojimais. Šiomis aplinkybėmis SSŪT, atsižvelgusi į suinteresuotojo asmens pateiktas pastabas, gali nuspręsti, kad ypatingos aplinkybės pateisina kitas nei atleidimas iš darbo priemones, pavyzdžiui, atitinkamo asmens perkėlimą į kitas pareigas Komisijoje.

- 39 Penkta, reikėtų pabrėžti, kad Komisija negali pagrįstai remtis 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimu *Parlamentas / Reynolds* (C-111/02 P, EU:C:2004:265), grįsdama savo teiginį, kad nebuvo privaloma išklaudyti ieškovą prieš priimant ginčijamą sprendimą. Nagrinėjamos bylos aplinkybės iš tiesų skiriasi nuo nagrinėtų byloje, kurioje priimtas šis sprendimas ir kuri buvo susijusi su iki Chartijos įsigaliojimo susiklosčiusiais faktais. Be to, toje byloje buvo ginčytas sprendimas nutraukti Europos Parlamento pareigūno delegavimą į politinės grupės Generalinio sekretoriaus pareigas ir grąžinti jį į generalinį direktoratą, kuriame jis dirbo anksčiau, o ne sprendimas atleisti iš darbo laikinąjį tarnautoją.
- 40 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad, priešingai, nei teigia Komisija, sprendimas nutraukti laikinojo tarnautojo, įdarbinto pagal KTIS 2 straipsnio c punktą, neterminuotą darbo sutartį dėl pasitikėjimo praradimo negali būti priimtas prieš tai neužtikrinus šio tarnautojo teisės būti išklaudytam, įtvirtintos Chartijos 41 straipsnio 2 dalies a punkte, įgyvendinimo.
- 41 Todėl šiame ieškinyje ieškovas pagrįstai gali remtis teisės būti išklaudytam pažeidimu.
- 42 Šiame etape reikia įvertinti, ar buvo pažeista ieškovo teisė būti išklaudytam.

Dėl teisės būti išklaudytam pažeidimo

- 43 Ieškovas tvirtina, kad nebuvo išklaudytas prieš priimant ginčijamą sprendimą. Jis nurodo, kad niekas jam nepranešė apie tariamą pasitikėjimo praradimą iki jo darbo sutarties nutraukimo. Anot jo, jam nebuvo pateikta jokio dokumento, kuriame būtų konstatuotas jo netinkamumas vykdyti savo funkcijas arba problemos, susijusios su jo darbo našumu ir elgesiu tarnyboje. Jis tvirtina, kad Komisija nepateikė įrodymų, kad vyko jos atsiliepimo į ieškinį 28–36 punktuose nurodytos diskusijos su Komisijos nariu ir kabineto vadovu, visų pirma kiek tai susiję su 2015 m. rugsėjo 3 d. ir gruodžio 14 d. pokalbiais. Jis priduria, kad ginčija Komisijos teiginius šiuo klausimu.
- 44 Komisija teigia, kad ieškovas keletą kartų buvo išklaudytas prieš priimant ginčijamą sprendimą. Anot jos, ieškovas, iš pradžių įdarbintas kaip kabineto vadovo pavaduotojas, turėjo sunkumų prisitaikyti prie institucinės aplinkos ir atlikti savo pareigas, susijusias su saugumo sritimi, kuri yra prioritetinga Komisijos nario pareigų sritis; kabineto vadovas ir Komisijos narys buvo kelis kartus aptarę tai su ieškovu. 2015 m. rugsėjo 3 d. buvo surengtas kabineto vadovo ir ieškovo susitikimas, per kurį tariamai buvo aptartas galimas ieškovo pasitraukimas iš kabineto. Po to susitikimo įvyko pokalbis su Komisijos nariu tuo pačiu klausimu. Komisija pažymi, kad 2015 m. spalio mėn. ieškovui buvo pasiūlytos eksperto pareigos, kad jis galėtų ir toliau dirbti kabinete. 2015 m. gruodžio 14 d. kabineto vadovas pasikvietė ieškovą ir konkrečiau aptarė galimą jo pasitraukimą. Teigiama, kad ieškovas vėl galėjo pateikti savo nuomonę ir dar kartą ją asmeniškai aptarti su Komisijos nariu per vėlesnį pokalbį. Nepaisant kabineto iniciatyvų, ieškovas tariamai nepagerino savo darbo rezultatų. Dėl šios priežasties Komisijos narys nusprendė 2016 m. balandžio mėn. imtis priemonių ir nutraukti ieškovo darbo sutartį dėl pasitikėjimo juo praradimo.
- 45 Primintina, kad tuo atveju, jei sprendimas gali būti priimtas tik paisant teisės būti išklaudytam, suinteresuotajam asmeniui turi būti suteikta galimybė veiksmingai pareikšti savo poziciją dėl ketinamos taikyti priemonės ir tuo tikslu SSIT turi inicijuoti pasikeitimą nuomonėmis raštu ar žodžiu ir jai tenka pareiga įrodyti, kad jis įvyko (šiuo klausimu žr. 2007 m. gruodžio 6 d. Sprendimo *Marcuccio / Komisija*, C-59/06 P, EU:C:2007:756, 47 punktą ir 2015 m. birželio 3 d. Sprendimo *BP / FRA*, T-658/13 P, EU:T:2015:356, 54 punktą). Todėl Komisija triplike klaidingai teigia, kad įrodinėjimo pareiga tenka ieškovui, kiek tai susiję su klausimu, ar jis buvo išklaudytas prieš priimant ginčijamą sprendimą.
- 46 Nagrinėjamu atveju reikia konstatuoti, kad Komisija nepateikė įrodymų, kad pasikeičiant nuomonėmis ieškovas galėjo veiksmingai pareikšti savo poziciją dėl ketintos taikyti priemonės.

- 47 Iš tikrųjų, nors Komisija teigia, kad Komisijos narys ir kabineto vadovas kalbėjosi su ieškovu, net darant prielaidą, kad per tuos pokalbius suinteresuotasis asmuo galėjo veiksmingai pareikšti savo poziciją dėl ketintos taikyti priemonės, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 45 punktą, Komisija nepateikė šio fakto įrodymų, o ieškovas ginčija jos argumentus. Pavyzdžiui, Komisija nepateikė jokio rašto, elektroninio laiško ar liudytojų parodymų. Be to, ji neteigia, kad per 2015 m. rugsėjo ir gruodžio mėn. vykusius pokalbius ieškovui buvo pranešta apie pasitikėjimo juo praradimą ir ketinimą dėl šios priežasties nutraukti sutartį.
- 48 Komisija teisingai tvirtina, kad pagal šio sprendimo 45 punkte primintą jurisprudenciją nereikalaujama surengti pokalbio ir surašyti šio pokalbio ataskaitos ar protokolo tam, kad būtų paisoma teisės būti išklaustyam; vis dėlto, kai laikinasis tarnautojas ginčija jo išklausymo faktą, kaip yra nagrinėjamu atveju, Komisija turi pateikti įrodymą, kad suinteresuotajam asmeniui buvo suteikta galimybė pateikti savo pastabas dėl Komisijos ketinimo nutraukti jo sutartį dėl pasitikėjimo praradimo. Be to, Komisijos pabrėžta aplinkybė, kad Komisijos narių kabinetai yra smulkūs vienetai, savaime neleidžia laikyti įrodytu fakto, kad viename šių kabinetų pareigas ėjęs tarnautojas buvo tinkamai išklaustytas prieš priimant sprendimą atleisti jį iš darbo. Galiausiai, nors ieškovas nepateikė paaiškinimų ar pagrindimo dėl Komisijos nurodytų 2015 m. rugsėjo ir gruodžio mėn. susitikimų, pakanka konstatuoti, kad jis ginčija Komisijos teiginius, jog per šiuos susitikimus jis buvo tinkamai išklaustytas, ir paprastai Komisijos teiginiams negalima suteikti pirmumo prieš kitos šalies priešingus teiginius (šiuo klausimu žr. 2007 m. gruodžio 6 d. Sprendimo *Marcuccio / Komisija*, C-59/06 P, EU:C:2007:756, 69 ir 70 punktus).
- 49 Be to, kalbant apie Komisijos iškeltą klausimą, ar ieškovo reiškiamas priekaištas dėl bandomojo laikotarpio ataskaitos neparengimo yra priimtinas ir pagrįstas, pakanka nurodyti, kad šis klausimas neturi įtakos išvada, kad Komisija nepateikė jokių įrodymų dėl ieškovo teisės būti išklaustyam užtikrinimo.
- 50 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad ieškovo teisė būti išklaustyam prieš priimant ginčijamą sprendimą buvo pažeista.

Dėl teisės būti išklaustyam pažeidimo padarinių

- 51 Pagal suformuotą jurisprudenciją teisės būti išklaustyam pažeidimas lemia per administracinę procedūrą priimto sprendimo panaikinimą tik tuo atveju, jei nesant šio pažeidimo procedūros rezultatas galėjo būti kitoks (2013 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *G. ir R.*, C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, 38 punktas ir 2017 m. balandžio 24 d. Sprendimo *HF / Parlamentas*, T-584/16, EU:T:2017:282, 157 punktas; taip pat žr. 2015 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *De Loecker / EIVT*, F-28/14, EU:F:2015:101, 127 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 52 Nagrinėjamu atveju ieškovas teigia, kad jei jis būtų buvęs išklaustytas prieš priimant ginčijamą sprendimą, jis būtų galėjęs žinoti jam turimus priekaištus, pateikti savo pastabas ir elektroninius laiškus, patvirtinančius, kad Komisijos motyvai buvo nepagrįsti. Jis teigia, kad Komisijos nurodyti kaltinimai, skirti ginčijamam sprendimui pagrįsti, yra subjektyvūs ir iš esmės galėtų būti pakeisti, jeigu jis būtų buvęs išklaustytas.
- 53 Šiuo klausimu iš sprendimo atmesti skundą iš esmės matyti, kad atitinkamas Komisijos narys prarado pasitikėjimą ieškovu dėl „[ieškovo] sunkumų prisitaikyti prie Komisijos institucinės aplinkos ir atlikti savo pareigas, susijusias su prioritetine saugumo sritimi“. Be to, sprendime atmesti skundą nurodyta, kad ieškovas „nesugebėjo teikti patarimų [Komisijos nariui] dėl bylų ir, be kita ko, parengti strategijos dėl pilietybės“.

- 54 Tokie kaltinimai, suformuluoti labai abstrakčiai, grindžiami ieškovo darbo stiliaus vertinimu remiantis ir objektyviais kriterijais, ir vertinamojo pobūdžio sprendimais. Kalbant apie pastaruosius pažymėtina, kad, kaip teisingai pabrėžia ieškovas, dėl savo subjektyvaus pobūdžio jie iš esmės gali būti pakeisti pasikeičiant nuomonėmis su suinteresuotuoju asmeniu (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2015 m. rugsėjo 18 d. Sprendimo *Wahlström / Frontex*, T-653/13 P, EU:T:2015:652, 28 punktą). Be to, kad ir kokie subjektyvūs būtų nagrinėjami vertinimai, nesuteikusi ieškovui jokios galimybės pareikšti savo nuomonę, Komisija atėmė iš jo galimybę įtikinti, kad galima buvo kitaip vertinti jo darbo stilių, ir taip pasistengti atkurti jo ir Komisijos nario tarpusavio pasitikėjimą. Iš tiesų, jei būtų buvęs išklaudytas, ieškovas būtų galėjęs pateikti pastabų dėl savo darbo stiliaus arba savo asmeninės ar profesinės padėties, kurios būtų galėjęs pateikti kitaip vertinti jam pareikštus priekaištus.
- 55 Taip yra ypač dėl to, kad, kaip nurodyta šio sprendimo 32 ir 36 punktuose, atitinkamas Komisijos narys turi labai plačią diskreciją pasirinkti savo bendradarbius, įdarbinamus pagal KTIS 2 straipsnio c punktą, ir tai jam suteikia didelę veiksmų laisvę tiek pasiūlyti atleisti šiuos darbuotojus iš darbo, tiek persvarstyti tokį pasiūlymą.
- 56 Taigi, jei nagrinėjamos aplinkybėmis būtų pripažinta, kad jeigu per administracinę procedūrą ieškovui būtų suteikta galimybė veiksmingai pareikšti savo nuomonę, SSIT vis tiek būtų priėmusi tokį patį sprendimą, netektų prasmės pagrindinė teisė būti išklaudytam, įtvirtinta Chartijos 41 straipsnio 2 dalies a punkte, nes pats šios teisės turinys reiškia, kad suinteresuotasis asmuo turi turėti galimybę paveikti atitinkamą sprendimo priėmimo procesą (šiuo klausimu žr. 2011 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Marcuccio / Komisija*, T-236/02, EU:T:2011:465, 115 punktą ir 2016 m. spalio 5 d. Sprendimo *ECDC / CJ*, T-395/15 P, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:598, 80 punktą).
- 57 Galiausiai, kalbant apie Komisijos atsiliepime į ieškinį išdėstytą gynybos argumentą, grindžiamą tuo, kad jeigu ieškovas vėlesniame teismo proceso etape pateiktų ieškinyje minimus elektroninius laiškus, darant prielaidą, kad tokie laišškai egzistuoja ir jų turinys toks, kokį nurodo ieškovas, jie būtų nepriimtini, reikia pažymėti, kad, pirma, ieškovas Bendrajam Teismui nepateikė šių elektroninių laiškų ir, antra, galimas šių elektroninių laiškų nepriimtumas Bendrajame Teisme neturi įtakos galimybei, kurią ieškovas turėtų, jeigu būtų išklaudytas, pateikti šiuos laiškus arba bet kuriuo atveju bet kokią kitą naudingą informaciją per administracinę procedūrą, mėgindamas išvengti numatyto sprendimo atleisti iš darbo priėmimo.
- 58 Tokiomis aplinkybėmis negalima atmesti galimybės, kad atleidimo iš darbo procedūros rezultatas galėtų būti kitoks, jeigu ieškovas būtų tinkamai išklaudytas.
- 59 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad ieškinių pagrindas, susijęs su teisės būti išklaudytam, užtikrinamos pagal Chartijos 41 straipsnio 2 dalies c punktą, pažeidimu, turi būti pripažintas pagrįstu.
- 60 Todėl reikia panaikinti ginčijamą sprendimą ir nėra reikalo nagrinėti ieškovo nurodyto antrojo ieškinių pagrindo, susijusio su motyvavimo pareigos pažeidimu.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 61 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Komisija pralaimėjo bylą, ji turi padengti bylinėjimosi išlaidas pagal ieškovo pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (devintoji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

- 1. Panaikinti 2016 m. balandžio 27 d. Europos Komisijos sprendimą nutraukti RY neterminuotą darbo sutartį.**
- 2. Priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.**

Gervasoni

Madise

da Silva Passos

Kowalik-Bańczyk

Mac Eochaidh

Paskelbta 2019 m. sausio 10 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.